रमेश विकलका कथामा समाख्यानात्मक वाच्यत्व

त्रिभुवनविश्वविद्यालय,मानविकीतथा सामाजिकशास्त्रसङ्कायअन्तर्गतनेपालीविषयको

दर्शनाचार्य तह

तेस्रो सत्रको नवौँ र दसौँ पत्रको

प्रयोजनकालागि

प्रस्तुत

शोधप्रबन्ध

शोधार्थी

शान्तिन्यौपाने (रिसाल)

दर्शनाचार्य तह

त्रिभुवनविश्वविद्यालय

नेपाली केन्द्रीयविभाग

कीर्तिपुर

२०७७

शोधनिर्देशकको सिफारिसपत्र

त्रिभुवनविश्वविद्यालय,मानविकीतथा सामाजिकशास्त्र सङ्कायअन्तर्गत नेपाली केन्द्रीयविभाग, दर्शनाचार्य तह, तेस्रोसत्रको नवौँ र दसौँ पत्रको प्रयोजन परिपूर्तिकालागि छात्रा शान्तिन्यौपाने (रिसाल) ले **रमेश विकलकाकथामा समाख्यानात्मकवाच्यत्व**शीर्षकको प्रस्तुतशोधप्रबन्धमेरोनिर्देशनमातयार पार्नु भएको हो । शोधपक्रियाको अनुशासनभित्र रहीशोध्य विषयकाअपेक्षाअनुरुप मिहिनेतपूर्वक तयार पारिएको उहाँको यस शोधकार्यसँग म सन्तुष्ट छु र यसको आवश्यकमूल्याङ्कनकालागिसिफारिस गर्दछु ।

मितिः२०७७/११/२६

....

प्रा.डा. देवीप्रसादगौतम

(शोधनिर्देशक)

नेपाली केन्द्रीयविभाग

त्रि.वि. कीर्तिपुर

त्रिभुवनविश्वविद्यालय

नेपाली केन्द्रीयविभाग

कीर्तिपुर काठमाडौँ

स्वीकृतिपत्र

त्रिभुवनविश्वविद्यालयमानविकीतथा सामाजिकशास्त्र सङ्काय, नेपाली केन्द्रीयविभागअन्तर्गत दर्शनाचार्य तहका छात्रा शान्तिन्यौपाने (रिसाल)ले दर्शनाचार्य तह तेस्रो सत्रकोनवौँ रदसौँ पत्रको प्रयोजनकालागितयार पार्नुभएको **रमेशविकलकाकथामासमाख्यानात्मकवाच्यत्व**शीर्षकको शोधप्रबन्ध स्वीकृत गरिएको छ ।

शोधप्रबन्धमूल्याङ्कन समिति **हस्ताक्षर**

प्रा.डा. देवीप्रसादगौतम .... (**शोधनिर्देशक**)

प्रा.डा. महादेवअवस्थी ....
(**शोधविशेषज्ञ**)

प्रा.डा. खगेन्द्रप्रसाद लुइटेल ....
(**बाह्य परीक्षक**)

मितिः २०७७/१२/०२

कृतज्ञताज्ञापन

'रमेश विकलकाकथामा समाख्यानात्मकवाच्यत्व'शीर्षकको प्रस्तुतशोधप्रबन्ध मैलेत्रि. वि: नेपाली केन्द्रीयविभागकानिवर्तमानप्रमुखआदरणीय गुरुप्रा. डा.देवीप्रसाद गौतमको प्राज्ञिक निर्देशनमातयार पारेकीहुँ ।शोधप्रस्ताव लेखनदेखि लिएर शोधप्रबन्धतयारीकाक्रममा देखिएकाविविध समस्याहरूको यथोचित समाधानकालागि सहज ढङ्गमा प्राज्ञिक निर्देशन,सल्लाह र रचनात्मकमार्गनिर्देश गर्नुहुने शोध निर्देशकप्रति म हार्दिक कृतज्ञताज्ञापन गर्दछु । प्रस्तुतशोधप्रबन्धको शोधविशेषज्ञ आदरणीय गुरुप्रा.डा. महादेवअवस्थीले शोधकार्यको सुरु देखि अन्तिम समयसम्मआफ्नोबहुमूल्य सुझाव र प्राज्ञिक परामर्श दिई महत्त्वपूर्ण भूमिकानिर्वाह गर्नु भएको छ । उहाँप्रतिम हार्दिक कृतज्ञताज्ञापन गर्दछु ।

प्रस्तुतशीर्षकमाशोधकार्य सम्पन्नगर्न स्वीकृतिदिने त्रिभुवनविश्वविद्यालय नेपाली केन्द्रीयविभागप्रति महार्दिक आभार प्रकट गर्दछु । म त्रिभुवनविश्वविद्यालय नेपाली केन्द्रीयविभागकाप्रमुख कृष्णप्रसाद घिमिरेज्यूप्रतिहार्दिक धन्यवादव्यक्तगर्दछु । शोधकार्य सम्पन्नगर्ने क्रममामार्गनिर्देश गर्नुहुने त्रि.वि.नेपाली केन्द्रीयविभागका सम्पूर्ण समादरणीय गुरुहरू प्रतिहार्दिक आभार व्यक्तगर्दछु । शोध अनुसन्धानकाक्रममा सामग्री सङ्कलनगर्न सहयोग गर्नुहुने नेपाली केन्द्रीयविभाग पुस्तकालयएवम् नेपाली केन्द्रीयविभागका सम्पूर्ण कर्मचारीलाई धन्यवाददिन्छु।अध्ययनकाक्रममानिरन्तर हौसलाप्रदानगर्नुहुने र मलाई सधैँ अगि बढ्न उत्प्रेरित गर्नुहुने पूजनीयबुबा स्वर्गीय गणेशकुमार न्यौपाने र आमाउषादेवीन्यौपानेप्रति म सदैव ऋणी रहने छु।अध्ययनकार्य देखि शोधकार्य सम्पन्नगर्ने कार्यसम्म सदा साथ र सहयोग दिने मेरा जीवनसाथीअनुप रिसाललाई म हार्दिक धन्यवाद दिन्छु । सामग्रीअनुवादकाक्रममा र अध्ययनकाक्रममा घरायसीवातावरण सहजबनाइदिने मेरा सुपुत्रद्वयआर्यप्रतीक रिसाल र आशुतोष रिसाललाई म स्मरण गर्दछु ।

अध्ययन अनुसन्धानका क्रममा मैले मेरा आफन्तजन र शुभचिन्तकहरूबाट प्रत्यक्षपरोक्ष साथ र सहयोग पाएकी छु । उहाँहरूप्रति महार्दिक आभार व्यक्तगर्दछु । अध्ययन र लेखनकाक्रममाविभिन्नकिसिमले सहयोग गर्नु हुने मेरा सहपाठी मित्रहरूलाई हार्दिक धन्यवाद दिन्छु ।

अन्त्यमा यस शोधप्रबन्धलाई आवश्यकमूल्याङ्कनकालागित्रिभुवनविश्वविद्यालयमानविकीतथा सामाजिकशास्त्र संकायअन्तर्गत नेपाली केन्द्रीयविभागसमक्ष पेसगर्दछु ।

शैक्षिक सत्रः २०७३/७४........................

त्रि.विदर्ता नं. १७९९२८८ शान्तिन्यौपाने (रिसाल)

क्रमाङ्कः२२ दर्शनाचार्यतह, दोस्रोसत्र

मिति २०७७/१२ /०२ त्रि.वि.नेपाली केन्द्रीयविभाग,कीर्तिपुर

विषयसूची

विषय	पृष्ठ सङ्ख्या
सिफारिस पत्र	क
स्वीकृतिपत्र	ख
कृतज्ञताज्ञापन	ग
विषयसूची	घ

पहिलो परिच्छेद

शोधपरिचय

१.१ विषय परिचय	१
१.२ समस्याकथन	२
१.३ शोधकार्यको उद्देश्य	२
१.४ पूर्वकार्यको विवरण तथा समीक्षा	३
१.५ अध्ययनको औचित्य र महत्त्व	९
१.६ शोधको सीमाङ्कन	९
१.७ सामग्री सङ्कलन र शोधविधि	९
१.७.१ सामग्री सङ्कलनकार्य र विधि	१०
१.७.२ विश्लेषणको ढाँचा र सैद्धान्तिक प्रारूप	१०
१.८ शोधकार्यको रूपरेखा	११

दोस्रो परिच्छेद

रमेशविकलकाप्रथमपुरुष समाख्यानमावाच्यत्व

२.१ विषयपरिचय १२

२.२विकलकाप्रथमपुरुष समाख्यानमाबहिर्निष्ठ समाख्याता १७

२.३विकलकाप्रथमपुरुष समाख्यानमा संलग्न समाख्याता २०

२.३.१विकलकाप्रथमपुरुष समाख्यानमा संलग्न स्वकथनात्मक समाख्याता २०

२.३.२ विकलकाप्रथमपुरुष समाख्यानमा संलग्न परकथनात्मक समाख्याता २१

३.३.३ विकलकाप्रथमपुरुषवाच्यत्व २३

२.३.४आत्मगतअभिव्यक्तिकारूपमावाच्यत्व २५

२.३.५ दृष्टिकोणका रूपमावाच्यत्व २९

२.३.६पक्षधरताकारूपमावाच्यत्व ३२

२.४निष्कर्ष ३५

तेस्रो परिच्छेद

रमेशविकलकातृतीयपुरुष समाख्यानमावाच्यत्व

३.१ विषयपरिचय ३७

३.२ विकलकातृतीयपुरुष समाख्यानमाबहिर्निष्ठ समाख्याता ३८

३.३विकलकातृतीयपुरुष समाख्यानमा असंलग्न समाख्याता ४३

३.४ विकलकातृतीयपुरुषवाच्यत्व ४८

३.४.१ आत्मगतअभिव्यक्तिकारूपमावाच्यत्व ४९

३.४.२ दृष्टिकोणकारूपमावाच्यत्व ५५

३.४.३पक्षधरताको रूपमावाच्यत्व ६०

३.५निष्कर्ष ६४

चौथो परिच्छेद

सारांशतथानिष्कर्ष

४.१ साराशं ६७

४.२ निष्कर्ष ६९

परिशिष्ट ७२

सन्दर्भसामग्रीसूची ९८-९९

तालिकासूची

तालिका नं. १:   रमेशविकलकाकथाकाकालक्रमिकविवरण

तालिका नं. २:   रमेश विकलकाकथामा समाख्याताकाप्रकार

सङ्केत सूची

अनु. : अनुवादक

त्रि.वि. : त्रिभुवनविश्वविद्यालय

प्रा.डा : प्राध्यापक डाक्टर

प्रा.लि. :प्राइभेट लिमिटेड

पृ. : पृष्ठ

वि.सं.. : विक्रम सम्वत्

सम्पा. : सम्पादक